

drugs abc

gokken

Spelen om geld is een oud en zeer verspreid fenomeen. De mogelijkheden om te gokken zijn de jongste decennia nog sterk toegenomen. Er zijn mensen die hun gokgedrag in goede banen kunnen leiden. Maar soms wordt gokken problematisch: financieel, relationeel, op het werk of op school...

Wat is gokken? Wat zegt de wet? Waar mag je spelen, en hoeveel? Wat zijn de risico's? Wat zijn de oorzaken van een gokprobleem? Een kennisgeving met de belangrijkste aspecten van gokken.

Wat is gokken?

In de ruimste betekenis van het woord is gokken iets doen waarvan je op voorhand het resultaat niet kent. Iedereen gokt dus wel eens bij het maken van bepaalde keuzes of het nemen van beslissingen. Wanneer we hier over 'gokken' spreken, dan bedoelen we daar een activiteit mee waarbij 'inzet' en 'toeval' centraal staan.

Het gaat om een spel of een weddenschap met een inzet. De spelers kunnen die inzet verliezen, of er een som mee winnen. Ook de inrichters van het spel maken kans op winst of verlies. Bij het spelverloop en bij het bepalen van de winnaar of van de winst speelt het toeval een rol. Verliezen of winnen is dus afhankelijk van 'toeval', hoe minimaal ook aanwezig.

De exploitatie van een kansspel of een kansspelinrichting zonder voorafgaande vergunning van de Kansspelcommissie (FOD justitie) is illegaal.

In België zijn er vergunde online kansspelen (roulette, poker, blackjack, weddenschappen, ...) en vergunde kansspelen in casino's, speelautomatenhallen, cafés, wedkantoren, krantenwinkels, televisie- en besselletjes.

Daarnaast zijn er nog de kansspelen van de Nationale Loterij (Lotto, Euromillions, krasloten, ...).

OVER WIE HEBBEN WE HET?

Recreatieve gokkers spelen occasioneel. Gokken is voor hen een probleemloos, (ont)spannend en onschuldig tijdverdrijf. Niet alle spelen voor geld zijn dus even riskant en niet iedereen die gokt, ontwikkelt een gokprobleem.

Gokverslaving wordt in de DSM-5 benoemd als gokstoornis. Daarbij worden 3 niveaus van ernst onderscheid: mild, matig en ernstig, naargelang het aantal criteria waaraan de gokker voldoet. De criteria zijn:

- Tolerantie (gokken met steeds meer geld)
- Preoccupatie met gokken (er steeds mee bezig zijn)
- Onthoudingsverschijnselen
- Zonder succes pogingen gedaan om te minderen of te stoppen

- Gokken bij onlustgevoelens
- Gokken om verloren geld terug te winnen
- Liegen over het gokken
- Negatieve gevolgen voor relaties of carrière(kansen)
- Geld van anderen nodig hebben als oplossing voor de financiële problemen door het gokken.

GOKKEN VROEGER...

Spelen om geld of andere bezittingen is van alle tijden en plaats. Zo is er al sprake van een dobbelspel in een Indisch epos uit ongeveer 1000 v.Chr. en komt gokken ook bij de Grieken en Romeinen voor. Uit het 12de-eeuwse China zijn er gokkaartsporten bekend, en beroemdheden als de Romeinse keizer Nero en de Russische schrijver Dostojevski waren gokkers. Veel volksspelen in onze streken hadden en hebben een gokkarakter: 'Wie niet waagt, niet wint', zegt de volksmond. Het oordeel over gokpraktijken verschilt sterk van periode tot periode en van plaats tot plaats. Nog altijd zijn er landen met een 'gokcultuur'. Elders is het radicaal verboden, bijvoorbeeld om religieuze motieven.

...EN NU

In Vlaanderen en elders zijn er vandaag, naast de Nationale Loterij en haar producten, nog tal van gelegenheden om te gokken: sportweddenschappen, kansspelen in de vorm van automaten, casino's, eenmalige tombola's en loterijen...

Ook op het internet neemt het aantal gokmogelijkheden nog steeds toe. Sinds 2011 bestaat hiervoor in België een wettelijk kader. Tegen begin 2015 waren al een miljoen spelers geregistreerd. Vooral de online sportweddenschappen kennen een sterke groei. De alomtegenwoordige reclame voor gokwebsites draagt hier zeker toe bij.

Verder zijn er nog illegale gokpraktijken in de vorm van kaarten, dobbelsteenspelen, honden- en hanengevechten, piramidespelen, enzovoort.

TOEGANGSVERBOD

Gokkers kunnen via een aanvraag bij de Kansspelcommissie zichzelf de toegang laten verbieden tot casino's, speelautomatenhallen en vergunde online kansspelen. Zo kunnen ze zichzelf beschermen. Daarnaast kan elke 'belanghebbende' (familieleden, maar bijvoorbeeld ook een OCMW) een verzoek tot toegangsverbod voor een persoon met een gokverslaving bij de Kansspelcommissie indienen.

De Belgische wet

Het basisprincipe van de Kansspelwet is dat de exploitatie van kansspelen en kansspelinrichtingen in België verboden zijn, behalve als ze vergund zijn. De speler is strafbaar wanneer hij deelneemt aan een kansspel dat niet vergund is. Op de website van de Kansspelcommissie staat een lijst van illegale gokwebsites.

De wet op de kansspelen, de kansspelinrichting en de bescherming van de spelers (Kansspelwet) van 7 mei 1999 werd in 2010 grondig gewijzigd.

WAAR MAG JE SPELEN? WAT EN VOORAL HOEVEEL?

Gokken mag uitsluitend in vergunde inrichtingen en op websites die een vergunning hebben.

- Vergunning A: casino's. Aantal casino's : 9. Minimumleeftijd: 21. Maximumverlies per uur per speelkast: € 70. Toegestaan: tafelspelen en speelautomaten. Elke speler moet zich registreren. Met een vergunning A+ mag het casino ook een bijhorende goksite beheren. (Het regeerakkoord van 2014 voorziet in de komst van twee bijkomende casino's en in een regulering voor casino's aan boord van een cruiseschip)
- Vergunning B: speelautomatenhallen. Minimumleeftijd: 21. Maximumverlies per uur: € 25. Elke speler moet zich registreren. De eigenaar moet een convenant afsluiten met de gemeente waar de hal gevestigd is. Met een vergunning B+ mag de speelautomatenhal ook een bijhorende goksite beheren.
- Vergunning C: drankgelegenheden. Aantal: maximum 2 toestellen toegelaten per drankgelegenheid, met name bingo en one-ball. Minimumleeftijd: 18. Maximumverlies per uur: € 12,5. Spelers moeten zich niet registreren.

- Vergunning F1+: online weddenschappen. Minimumleeftijd: 18. Spelers moeten zich registreren.
- Vergunning F2: wedkantoren. Zij mogen weddenschappen aannemen en twee automatische kansspelen uitbaten (gemiddeld uurverlies: € 12,5). Enkel weddenschappen boven € 1.000 moeten worden geregistreerd (identificatie speler). Minimumleeftijd: 18.
- Dagbladhandelaars kunnen, naast de producten van de Nationale Loterij ook weddenschappen aannemen als nevenactiviteit. Uitsluitend sport weddenschappen op Belgische paardenwedrennen en weddenschappen zijn er toegelaten. Inzet mag niet hoger zijn dan € 200. Minimumleeftijd: 18. Spelers moeten zich niet registreren
- Vergunning G1 voor televisiespelen (belspellen). Minimumleeftijd: 18 jaar.
- Ook personen die werken in een speelautomatenhal, casino of wedkantoren moeten beschikken over een vergunning (D), net als de leveranciers, herstellende of plaatsers van spelen (E) en de inrichters van weddenschappen (F1). Deze laatste staan in voor de organisatie van de weddenschappen, zoals Ladbrokes en Stanleybet.

WIE MAG NIET SPELEN?

- Bepaalde beroepsgroepen hebben geen toegang tot de casino's, speelautomatenhallen en vergunde online kansspelen in België. Onder andere politiefunctionarissen, magistraten, griffiers, notarissen.
- Daarnaast wordt aan bepaalde categorieën van personen de toegang geweigerd. Dat is het geval bij personen in staat van verlengde minderjarigheid, onbekwaamverklaarden op verzoek van hun wettelijke vertegenwoordiger of van hun gerechtelijke raadsman, en personen voor wie de aanvraag tot collectieve schuldenregeling toelaatbaar werd verklaard.

VALLEN NIET ONDER DE WET OP KANSSPELEN:

- Sportbeoefening
- Spelen die aan de speler of gokker geen ander voordeel opleveren dan het recht om maximaal vijf keer gratis te spelen
- Kaart- of gezelschapsspelen uitgeoefend buiten de kansspelinrichtingen, casino's en speelautomatenhallen, die slechts een beperkte inzet vereisen en aan de speler of gokker slechts een materieel voordeel van geringe waarde kunnen opleveren.
- Spelen uitgebaat door pretparken of door kermisexploitanten naar aanleiding van kermissen en handelsbeurzen, met een beperkte inzet en met een materieel voordeel van geringe waarde.
- Spelen die occasioneel en maximaal vier keer per jaar worden ingericht, met een beperkte inzet en een materieel voordeel van geringe waarde, als ze georganiseerd zijn door een plaatselijke vereniging ter gelegenheid van een bijzondere gebeurtenis, of door een feitelijke vereniging of een vzw ten behoeve van een sociaal of liefdadig doel.
- Spelen van de Nationale Loterij sportwedenschappen van de Nationale Loterij vallen wel onder de Kansspelwet)
- Loterijen.

De risico's

De spanning van het winnen of verliezen maakt gokken aantrekkelijk, maar ook riskant. Ook al wordt er bij gokken niet echt een middel gebruikt, toch kan er verslaving ontstaan, die vergelijkbaar is met drug- of alcoholafhankelijkheid. Zo kan men op verschillende vlakken in de problemen geraken.

- Financieel: het zakgeld of het salaris worden (deels) vergokt. Als de eigen middelen uitgeput raken, wordt er geld geleend bij vrienden of (diverse) financiële instellingen. Als ook die bronnen uitgeput zijn, plegen sommige gokkers fraude of stelen ze.
- In de studies of op het werk: probleemgokkers besteden veel tijd en concentratie aan het gokken. Er wordt gespijbeld, afspraken worden niet nagekomen of vergeten, de kwaliteit van de andere activiteiten gaat eronder lijden.
- Sociaal en relationeel: als gokken het leven gaat beheersen, worden familiale en vriendschappelijke relaties verwaarloosd. Gokkers proberen hun probleemgedrag ook te verbergen, wat de kans op isolement nog doet toenemen.

RAAK JE ER AFHANKELIJK VAN?

Stoppen met gokken kan leiden tot lichamelijke en psychische ontwenningsverschijnselen.

- Lichamelijk: slaapstoornissen, vermoeidheid, trillen, transpireren, hoofdpijn, geheugenverlies, maag- en darmklachten.
- Psychisch: depressieve neigingen, agressie, angst, minderwaardigheidsgevoelens, achterdocht, zelfmoordgedachten.

SIGNALEN VAN PROBLEEMGEDRAG

- Veel met geld bezig zijn, geld lenen van vrienden.
- Prikkelbaarheid, agressief gedrag, stemmingsschommelingen.
- Verwaarlozing van hobby's en interesses, werk- en schoolverzuim.
- Verminderde concentratie.
- Geen interesse in sociale contacten (isolement), enkel de 'gokvrienden' tellen.
- Gokken als een manier van zelfhandhaving (vooral bij jongeren), een middel om 'iemand' te zijn.

Oorzaken van gokproblemen

Net zoals met ander problematisch gedrag is er niet één oorzaak aan te duiden voor gokproblemen, maar is het een samenspel van verschillende factoren. Het is dus niet enkel het gokken an sich dat problemen kan geven. Kenmerken van het spel (middel), de speler (mens) en de context (milieu) bepalen samen of het gokken problematisch is of kan worden.

HET SPEL

- Lage drempel door de toenemende beschikbaarheid van spelletjes, hun eenvoud en het lang kunnen blijven spelen met een lage inzet.
- 'Beloning' die soms vrijwel onmiddellijk volgt ('short odd').
- Illusie van plezier en mogelijk veel geldwinst.
- Illusie dat de speler invloed heeft op het spelverloop.

DE SPELER

- Impulsiviteit
- Psychische en emotionele klachten (depressie, angst)
- Weinig effectief copinggedrag
- Minder zelfvertrouwen
- Niet met geld kunnen omgaan
- Ontevredenheid over vrijetijdsbesteding

HET MILIEU

- Grote beschikbaarheid van gokgelegenheden (off- en online)
- Publiciteit voor kansspelen
- Gokken is sociaal aanvaard en wordt hierdoor als 'normale' vrijetijdsbesteding beschouwd
- Aantrekkelijke gokomgeving
- Gokgedrag in gezin of directe omgeving

DE TAAL VAN DE STRAAT | HET GOK JARGON

long odd > spelletjes waarbij er enige tijd verloopt tussen het spel en de uitslag

Short odd > spelletjes waarvan men nagenoeg onmiddellijk de uitslag kent.

MEER INFO

Contacteer De DrugLijn voor alle vragen over drank, drugs, pillen en gokken.

Voor informatie, een eerste advies of voor adressen voor hulp en preventie.

Anoniem, objectief en zonder te oordelen of veroordelen.

BEL 078 15 10 20

ma-vr: 10-20 u. (niet op feestdagen)

vanaf een vast toestel bel je aan voordeeltarief

NEEM CONTACT VIA WWW.DRUGLIJN.BE

stel je vraag via mail, Skype of chat

je krijgt steeds een persoonlijk antwoord